

**Warunki uzyskania w Banku Gospodarstwa Krajowego gwarancji spłaty kredytu
w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis**

§ 1.

1. Bank Gospodarstwa Krajowego, w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis, udziela mikroprzedsiębiorcom oraz małym i średnim przedsiębiorcom gwarancji spłaty kredytów.
2. Gwarancje udzielane przez BGK stanowią pomoc de minimis w rozumieniu przepisów rozporządzenia Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.

Zakres, termin ważności i prawne zabezpieczenie gwarancji

§ 2.

1. Kwota jednostkowej gwarancji spłaty kredytu objętego portfelową linią gwarancyjną de minimis wyliczona, z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku, na chwilę jej udzielenia na podstawie wskaźnika procentowego jednostkowej gwarancji, określonego z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku, nieprzekraczającego 60 % kwoty udzielonego kredytu nieodnawialnego lub kwoty limitu kredytu odnawialnego, nie może przekroczyć 5 milionów złotych, z zastrzeżeniem poniższych ustępów. W przypadku kredytu udzielonego w walucie obcej, kwota jednostkowej gwarancji wyrażona jest w złotych z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku, przy czym kwota takiej gwarancji ustalana jest na podstawie kwoty kredytu w walucie obcej, objętego gwarancją, przeliczonej na złotego - z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku - według średniego kursu NBP (określonego z dokładnością do czterech miejsc po przecinku) ogłoszonego w dniu roboczym poprzedzającym dzień sporządzenia umowy kredytu. Wskaźnik procentowy jednostkowej gwarancji, nie większy niż 60%, określony jest w umowie kredytu, z zastrzeżeniem ust. 12.
2. Maksymalna wysokość jednostkowej gwarancji zależna jest od wielkości pomocy de minimis, którą jeden przedsiębiorca otrzymał w okresie minionych trzech lat. Łączna wartość pomocy de minimis przyznanej jednemu przedsiębiorcy w okresie minionych trzech lat wraz z przeliczoną na ekwiwalent dotacji brutto kwotą gwarancji, o którą się ubiega, nie może przekroczyć 300 000 EUR.
3. Gwarancję uznaje się za stanowiącą ekwiwalent dotacji brutto nieprzekraczający pułapu pomocy, jeżeli:
 - 1) gwarantowana kwota nie przekracza 2 250 000 EUR, a czas trwania gwarancji nie przekracza 5 lat;
 - 2) gwarantowana kwota nie przekracza 1 125 000 EUR, a czas trwania gwarancji nie przekracza 10 lat;z zastrzeżeniem ust. 1.
4. W przypadku gdy Kredytobiorca w okresie minionych trzech lat powstał wskutek połączenia się co najmniej dwóch podmiotów lub przejął inny podmiot, przy obliczaniu otrzymanej już pomocy de minimis, należy uwzględnić pomoc de minimis otrzymaną przez łączące się podmioty lub przejęty podmiot.
5. W przypadku gdy Kredytobiorca w okresie minionych trzech lat powstał wskutek podziału danego podmiotu na co najmniej dwa osobne podmioty, to do obliczenia otrzymanej już przez

Kredytobiorcę pomocy de minimis należy uwzględnić pomoc otrzymaną przez dany podmiot przed podziałem, o ile to Kredytobiorca z niej skorzystał, tzn. o ile to Kredytobiorca przejął działalność, w odniesieniu do której pomoc de minimis została wykorzystana. Jeżeli taki podział (przypisanie działalności) jest niemożliwy przy obliczaniu wartości pomocy de minimis, z której skorzystał już Kredytobiorca uwzględnia się pomoc w kwocie proporcjonalnej do wartości księgowej jego kapitału podstawowego, zgodnie ze stanem na dzień wejścia podziału w życie.

6. Wartość pomocy de minimis wyrażona za pomocą ekwiwalentu dotacji brutto oblicza się z wykorzystaniem poniższej formuły:

$$EDB = z * \frac{300\ 000}{2\ 250\ 000} * \frac{y}{60}$$

gdzie:

- EDB – ekwiwalent dotacji brutto
 - z - kwota gwarancji
 - y - okres gwarancji wyrażony w miesiącach, nie dłuższy niż 10 lat.
7. Wartość pomocy de minimis udzielonej Kredytobiorcy przeliczana jest na EUR wg kursu określonego w tabeli kursów średnich walut obcych Narodowego Banku Polskiego z dnia udzielenia pomocy de minimis.
8. Gwarancja, o której mowa w ust. 1, obejmuje wyłącznie niespłaconą kwotę kapitału kredytu, bez odsetek oraz kosztów związanych z udzielonym kredytem.
9. Każda spłata kapitału kredytu nieodnawialnego obniża kwotę jednostkowej gwarancji proporcjonalnie do dokonanych spłat. W przypadku gwarancji spłaty limitu kredytu odnawialnego każda spłata albo wykorzystanie kapitału kredytu odpowiednio obniża albo zwiększa kwotę jednostkowej gwarancji proporcjonalnie do odpowiednio dokonanej spłaty albo wykorzystania kredytu. W każdym jednak przypadku zobowiązanie BGK do zapłaty z tytułu jednostkowej gwarancji spłaty kredytu nieodnawialnego lub limitu kredytu odnawialnego polega na zobowiązaniu do zapłaty części niespłaconej kwoty kapitału kredytu, wyliczonej z uwzględnieniem wskaźnika procentowego jednostkowej gwarancji, określonego w umowie kredytu (nie większego niż 60% z zastrzeżeniem ust. 12) oraz - w przypadku kredytu udzielonego w walucie obcej – nieprzekraczającej kwoty udzielonej gwarancji wyrażonej w złotych.
10. Gwarancja wynikająca z Umowy oraz Wniosku Kredytobiorcy jest udzielana na okres nie dłuższy niż:
- 1) 60 miesięcy - w przypadku kredytu obrotowego;
 - 2) 120 miesięcy - w przypadku kredytu inwestycyjnego;
- i obejmuje okres nie dłuższy niż okres kredytu wydłużony maksymalnie o 3 miesiące, z zastrzeżeniem ust. 16.
11. Prawne zabezpieczenie wierzytelności BGK względem Kredytobiorcy z tytułu jednostkowej gwarancji spłaty kredytu stanowi weksel własny in blanco Kredytobiorcy. W przypadku ustanawiania zabezpieczenia kredytu w formie poręczenia na wekslu wystawianym na rzecz Banku Kredytującego, Bank Kredytujący może przyjąć także od takiego poręczyciela poręczenie na wekslu wystawianym na rzecz BGK.
12. W przypadku obejmowania gwarancją BGK kredytu nieodnawialnego przy podwyższeniu kwoty tego kredytu, kwota gwarancji BGK stanowi nie więcej niż 60% kwoty, o którą uległa podwyższeniu kwota kredytu, co oznacza że procentowy wskaźnik gwarancji w odniesieniu do podwyższonej kwoty kredytu nie może być wyższy niż wynik proporcji z jednej strony - kwoty stanowiącej nie więcej niż 60% kwoty, o którą uległa podwyższeniu kwota kredytu, a z drugiej strony - podwyższonej kwoty kredytu. Wskaźnik procentowy jednostkowej gwarancji w odniesieniu do podwyższonej kwoty kredytu, wyliczony z uwzględnieniem zasady opisanej w zdaniu poprzednim, określony jest w umowie kredytu.

13. W przypadku przekroczenia limitu pomocy de minimis lub przeznaczenia środków z kredytu objętego gwarancją de minimis na działalność wykluczoną stosownie do rozporządzenia Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, pomoc traktowana jest jako pomoc nielegalna i podlega zwrotowi wraz z odsetkami, o których mowa w art. 16 ust. 2 rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.
14. Przed wypowiedzeniem umowy kredytu lub przed złożeniem wniosku o wypłatę gwarancji Bank Kredytujący może zmienić warunki spłaty kredytu, zgodnie z zasadami stosowanymi przez Bank Kredytujący, z zastrzeżeniem ust. 15 i 16, po dokonaniu oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej Kredytobiorcy i stwierdzeniu, że spłata kredytu jest możliwa w terminach określonych w zmienionych warunkach spłaty kredytu, przy czym w takim przypadku wydłużenie terminu ważności gwarancji następuje z uwzględnieniem postanowień ust. 2.
15. Zmiana warunków spłaty kredytu, o której mowa w ust. 14, nie może dotyczyć kredytu udzielonego Kredytobiorcy korzystającemu z pomocy na ratowanie lub restrukturyzującemu lub będącego przedmiotem zbiorowego postępowania upadłościowego lub spełniającego określone właściwym dla niego prawem krajowym, kryteria objęcia zbiorowym postępowaniem upadłościowym na wniosek wierzycieli.
16. W przypadku dokonania zmiany warunków spłaty kredytu objętego gwarancją, o której mowa w ust. 14, polegającej na wydłużeniu okresu spłaty kredytu, maksymalny okres gwarancji wynosi:
 - 1) w przypadku kredytu obrotowego – 147 miesięcy od daty udzielenia gwarancji;
 - 2) w przypadku kredytu inwestycyjnego – 219 miesięcy od daty udzielenia gwarancji;z zastrzeżeniem, że gwarancja obejmuje okres nie dłuższy niż okres kredytu wydłużony maksymalnie o 3 miesiące oraz, że wydłużenie terminu gwarancji nie może jednorazowo nastąpić o okres dłuższy niż 10 lat od daty zawarcia aneksu do umowy kredytu lub zawarcia ugody/porozumienia regulujących warunki spłaty wymagalnego zadłużenia.
17. W przypadku zmiany warunków spłaty kredytu, objętego gwarancją, polegającej na wydłużeniu okresu kredytu Bank Kredytujący zobowiązany jest wystawić Kredytobiorcy zaświadczenie o wysokości uzyskanej pomocy de minimis.

Przedmiot gwarancji

§ 3.

1. Gwarancją w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis może być objęty kredyt udzielony Kredytobiorcy, zgodnie z zasadami obowiązującymi w Banku Kredytującym.
2. Gwarancją nie może być objęty kredyt udzielony Kredytobiorcy który/któremu/którego:
 - 1) był wpisany w jakimkolwiek systemie, w którym Kredytobiorca podlegał weryfikacji na etapie udzielania kredytu zgodnie z wewnętrznymi przepisami Banku Kredytującego i który to wpis zgodnie z tymi przepisami wyklucza go z możliwości uzyskania kredytu w Banku Kredytującym; z tym zastrzeżeniem, że w przypadku gdy wewnętrzne przepisy Banku Kredytującego nie przewidują weryfikacji Kredytobiorcy w systemie BR lub BIK, Bank Kredytujący dodatkowo dokonuje weryfikacji Kredytobiorcy w co najmniej jednej z powyższych baz. Kredyt udzielony Kredytobiorcy, dla którego ustalono w ramach powyższej weryfikacji posiadanie wpisu w systemie BR lub odpowiadającego mu w zakresie kwoty i dni przeterminowania wpisu w którejkolwiek z baz systemu BIK nie może być objęty gwarancją;
 - 2) w okresie 3 miesięcy przed datą złożenia wniosku o udzielenie kredytu przewidzianego do objęcia gwarancją w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis:
 - a) Bank Kredytujący wypowiedział jakąkolwiek ekspozycję kredytową,
 - b) posiadał zadłużenie przeterminowane w Banku Kredytującym powyżej 30 dni, w kwocie przekraczającej 500 zł,

- c) posiadał ekspozycję kredytową zaliczoną w Banku Kredytującym do kategorii „zagrożone”, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków lub w przypadku której, według oceny Banku Kredytującego, zaistniały dowody utraty wartości zgodnie z MSSF9 i Rekomendacją R;
 - 3) na etapie udzielania kredytu posiadał zaległości z tytułu podatków wobec Urzędu Skarbowego lub zaległości z tytułu składek wobec ZUS/KRUS;
 - 4) łączne zaangażowanie w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis z tytułu gwarancji (wraz z zaangażowaniem wynikającym z tytułu gwarancji udzielonych do dnia 30 czerwca 2018 r.) dotyczących udzielonych temu Kredytobiorcy kredytów przekroczy 5 milionów złotych, z zastrzeżeniem § 2 ust. 2.
3. Pomoc de minimis w formie gwarancji może być przyznawana Kredytobiorcom działającym we wszystkich sektorach, z wyjątkiem:
- 1) pomocy przyznawanej Kredytobiorcom prowadzącym działalność w zakresie produkcji podstawowej produktów rybołówstwa i akwakultury;
 - 2) pomocy przyznawanej Kredytobiorcom prowadzącym działalność w sektorze przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, gdy kwotę pomocy ustalono na podstawie ceny lub ilości produktów nabytych lub wprowadzonych do obrotu;
 - 3) pomocy przyznawanej Kredytobiorcom prowadzącym działalność związaną z produkcją podstawową produktów rolnych;
 - 4) pomocy przyznawanej Kredytobiorcom prowadzącym działalność w sektorze przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych w jednym z następujących przypadków:
 - a) kiedy wysokość pomocy ustalana jest na podstawie ceny lub ilości takich produktów nabytych od producentów surowców lub wprowadzonych na rynek przez Kredytobiorców objętych pomocą,
 - b) kiedy przyznanie pomocy zależy od faktu jej przekazania w części lub w całości producentom surowców;
 - 5) pomocy przyznawanej na działalność związaną z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, tzn. pomocy bezpośrednio związanej z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej;
 - 6) pomocy uwarunkowanej pierwszeństwem użycia krajowych towarów i usług w stosunku do towarów i usług pochodzących z przywozu.
4. Gwarancją nie może być objęty kredyt:
- 1) na refinansowanie wydatków poniesionych przed zawarciem umowy kredytu inwestycyjnego;
 - 2) na inwestycje kapitałowe;
 - 3) na zakup instrumentów finansowych;
 - 4) na zakup wierzytelności;
 - 5) na zakup zorganizowanej części przedsiębiorstwa;
 - 6) na spłatę kredytu lub pożyczki udzielonej na finansowanie celów wskazanych w pkt 2-5.
5. Kredyt objęty gwarancją w ramach Umowy nie może być zabezpieczony inną gwarancją lub poręczeniem udzielonym w ramach realizacji przez BGK programu „Wspieranie przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń i gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego”.
6. W przypadku obejmowania gwarancją linii wielocelowej/wieloproduktowej, gwarancja obejmuje łączną kwotę niespłaconego kapitału kredytu, w tym wykorzystanego w formie dopuszczalnych instrumentów w ramach tej linii, wskazanych w § 7 pkt 11.
7. Gwarancją może być objęty kredyt na całkowitą spłatę zadłużenia z tytułu kredytu/kredytów zaciągniętych w Banku Kredytującym lub w innych bankach (z wyłączeniem kredytu/kredytów, o których mowa w ust. 4), o ile warunki jego udzielenia będą korzystniejsze niż dotychczasowe warunki spłaty zadłużenia spłacanego/spłacanych kredytu/kredytów. Opisana w niniejszym ustępie możliwość objęcia gwarancją kredytu na spłatę zadłużenia z tytułu kredytu/kredytów

zaciągniętych w Banku Kredytującym lub w innych bankach oznacza, że gwarancją może być objęty kredyt obrotowy na całkowitą spłatę zadłużenia z tytułu kredytu/kredytów obrotowych lub inwestycyjnych albo może być objęty kredyt inwestycyjny przeznaczony na całkowitą spłatę zadłużenia wyłącznie z tytułu kredytu/kredytów inwestycyjnych.

8. W przypadku objęcia gwarancją kredytu udzielonego przez Bank Kredytujący na spłatę zadłużenia z tytułu kredytu zaciągniętego w innym banku, w celu zapewnienia wykorzystania kredytu zgodnie z celem, Bank Kredytujący, pod rygorem odmowy przez BGK wypłaty środków z gwarancji:
 - 1) dokonuje wypłaty środków z kredytu bezpośrednio na rachunek kredytu zaciągniętego w innym banku lub na rachunek Kredytobiorcy w Banku Kredytującym;
 - 2) zobowiązany jest udokumentować spłatę zadłużenia z tytułu kredytu zaciągniętego w innym banku i wygaśnięcie/rozwiązanie umowy tego kredytu.
9. Do pomocy de minimis w formie gwarancji udzielonej na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* stosuje się warunki wynikające z tego rozporządzenia przez cały okres korzystania z tej pomocy, co oznacza, że Kredytobiorcę, któremu udzielono kredytu z taką gwarancją, obowiązują warunki pomocy de minimis z dnia udzielenia tej pomocy.

Procedura udzielenia gwarancji spłaty kredytu

§ 4.

1. Objęcie kredytu gwarancją BGK w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis następuje po łącznym spełnieniu następujących warunków:
 - 1) posiadaniu przez Kredytobiorcę zdolności kredytowej, potwierdzonej pozytywną oceną dokonaną przez Bank Kredytujący zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym Banku na dzień podjęcia decyzji kredytowej;
 - 2) przyjęciu przez Bank Kredytujący od Kredytobiorcy:
 - a) Wniosku, na formularzu określonym przez BGK,
 - b) zabezpieczenia w formie weksla własnego in blanco, wraz z deklaracją wekslową oraz zawartym w niej oświadczeniem małżonka wystawcy weksla, jeśli Kredytobiorcą jest osoba fizyczna będąca w związku małżeńskim, w którym obowiązuje ustawowa wspólność majątkowa oraz - w przypadku ustanowienia zabezpieczenia w formie poręczenia wekslowego na rzecz BGK – oświadczeniem poręczyciela wekslowego wraz z oświadczeniem jego małżonka, jeśli poręczyciel wekslowy jest osobą fizyczną będącą w związku małżeńskim, w którym obowiązuje ustawowa wspólność majątkowa, według wzorów określonych przez BGK. Z zachowaniem zasad określonych powyżej, w przypadku spółki cywilnej weksel wraz z deklaracją wekslową przyjmowane są odrębnie od każdego ze współników albo od wszystkich współników łącznie (z podpisami wszystkich współników na jednym wekslu oraz deklaracji wekslowej).
2. W dniu udzielenia gwarancji Bank Kredytujący wystawia Kredytobiorcy zaświadczenie o wysokości uzyskanej pomocy de minimis. Zaświadczenie zawiera informacje o wartości udzielonej pomocy de minimis, która wykazana jest w złotych oraz w EUR. Wartość w EUR wyliczana jest wg kursu, o którym mowa w § 2 ust. 7.
3. W przypadku zmiany umowy kredytu objętej gwarancją BGK, polegającej na zwiększeniu kwoty kredytu i gwarancji albo gwarancji lub wydłużeniu okresu kredytu i gwarancji albo gwarancji lub zmianie wskaźnika procentowego gwarancji (z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku) bez zmiany kwoty gwarancji, Bank Kredytujący zobowiązany jest przyjąć odpowiednio uaktualnione dokumenty, o których mowa i na zasadach określonych w ust. 1 pkt 2 lit. a i b (gdy następuje zwiększenie kwoty kredytu i gwarancji albo gwarancji) lub, o których mowa i na zasadach określonych w ust. 1 pkt 2 lit. a (gdy następuje wydłużenie okresu kredytu i gwarancji albo

gwarancji lub zmiana wskaźnika procentowego gwarancji bez zmiany kwoty gwarancji), tak aby ich treść uwzględniała odpowiednio zwiększenie kwoty gwarancji, wydłużenie terminu jej ważności lub zmianę wskaźnika procentowego gwarancji.

4. W przypadku zmiany umowy kredytu objętej gwarancją BGK, polegającej na zmniejszeniu kwoty kredytu i gwarancji albo gwarancji lub skróceniu okresu kredytu i gwarancji albo gwarancji, Bank Kredytujący zobowiązany jest przyjąć odpowiednio uaktualniony Wniosek, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a.
5. Bank Kredytujący zobowiązany jest wystawić Kredytobiorcy zaświadczenie o wysokości uzyskanej pomocy de minimis w dniu, w którym zawarty został aneks w sprawie zwiększenia kwoty kredytu i gwarancji albo gwarancji lub wydłużenia okresu kredytu i gwarancji albo gwarancji, obejmujące wartość pomocy wynikającą z podwyższenia kwoty gwarancji lub wydłużenia terminu ważności gwarancji, wyliczoną zgodnie z § 2 ust. 6.
6. W przypadku nie wystąpienia Banku Kredytującego do BGK z wezwaniem do zapłaty z tytułu gwarancji, po upływie okresu ważności tej gwarancji, Bank Kredytujący postępuje z wekslem oraz z deklaracją wekslową, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b, w sposób stosowany w Banku Kredytującym do takich dokumentów po wygaśnięciu zobowiązania, pod warunkiem, że Kredytobiorca nie posiada zaległości z tytułu opłaty prowizyjnej za udzielenie gwarancji.
7. W przypadku dokonania zmiany warunków spłaty kredytu objętego gwarancją, o której mowa w § 2 ust. 14, Bank Kredytujący zobowiązany jest przyjąć odpowiednio uaktualnione dokumenty, o których mowa i na zasadach określonych w ust. 1 pkt 2 lit. a, tak aby ich treść uwzględniała zmienione warunki spłaty.

Reklamacja

§ 4a.

1. Kredytobiorca, w zakresie czynności wykonywanych przez BGK, może złożyć reklamację wybierając jeden z poniżej podanych sposobów:
 - 1) na piśmie:
 - a) bezpośrednio w regionie lub komórce organizacyjnej centrali BGK,
 - b) za pośrednictwem poczty/kuriera;
 - 2) w postaci elektronicznej za pośrednictwem:
 - a) bankowości elektronicznej,
 - b) poczty elektronicznej,
 - c) strony internetowej BGK poprzez formularz reklamacyjny dostępny w zakładce Kontakt – Reklamacje,
 - d) e-PUAP;
 - 3) ustnie:
 - a) telefonicznie za pośrednictwem infolinii BGK,
 - b) osobiście w regionie lub komórce organizacyjnej centrali BGK, do protokołu.

Adresy regionów i komórek organizacyjnych centrali BGK, w których można złożyć reklamację, a także adresy poczty elektronicznej i numery telefonów, udostępnionych w celu składania reklamacji, dostępne są w regionach, komórkach organizacyjnych centrali BGK upoważnionych do obsługi Kredytobiorcy oraz na stronie internetowej.
2. W przypadku złożenia przez Kredytobiorcę reklamacji na piśmie bezpośrednio w regionie/ komórce organizacyjnej centrali BGK lub w przypadku wniesienia reklamacji w formie ustnej do protokołu, na żądanie Kredytobiorcy, pracownik BGK potwierdzi okoliczność złożenia reklamacji poprzez wydanie potwierdzenia na piśmie. W innych przypadkach, na żądanie Kredytobiorcy, pracownik BGK potwierdzi okoliczność złożenia reklamacji w uzgodnionej z Kredytobiorcą formie.
3. Jeżeli tego wymaga przedmiot reklamacji, do zgłoszenia należy dołączyć dokumenty potwierdzające podstawę złożenia reklamacji.

4. W związku z prowadzonym postępowaniem reklamacyjnym, BGK zastrzega sobie prawo do kontaktu telefonicznego z Kredytobiorcą w celu uzyskania dodatkowych wyjaśnień lub dokumentów, na numer telefonu wskazany do kontaktu w dokumentacji Kredytobiorcy.
5. Reklamacja w treści powinna zawierać: dane kontaktowe Kredytobiorcy, z uwzględnieniem imienia i nazwiska/nazwy firmy, adres korespondencyjny, nr PESEL lub numer NIP, wskazanie usługi BGK, której reklamacja dotyczy, w sposób umożliwiający jej identyfikację, wszelkie informacje pomocne podczas jej rozpatrywania, określenie żądania Kredytobiorcy związanego z przedmiotem reklamacji oraz podpis Kredytobiorcy lub osób przez niego upoważnionych. Ponadto, jeżeli odpowiedź na reklamację ma zostać dostarczona pocztą elektroniczną Kredytobiorca musi wskazać to wyraźnie w treści reklamacji.
6. BGK rozpatruje reklamację Kredytobiorcy i udziela odpowiedzi niezwłocznie, nie później niż w terminie 30 dni kalendarzowych od dnia wpływu reklamacji do BGK, z zastrzeżeniem ust. 7.
7. W szczególnie skomplikowanych przypadkach uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji w terminie, o którym mowa w ust. 6, BGK wyjaśnia przyczynę opóźnienia, wskazuje okoliczności, które muszą być ustalone w celu rozpatrzenia sprawy oraz określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji, który nie może przekroczyć 60 dni kalendarzowych od dnia wpływu reklamacji do BGK.
8. Do obliczania terminów nie wlicza się dnia, w którym reklamacja wpłynęła do BGK.
9. Do zachowania przez BGK terminów, o których mowa w ust. 6 i 7, wystarczy wysłanie odpowiedzi przed ich upływem, a w przypadku odpowiedzi udzielonych na piśmie - nadanie w placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu art. 3 pkt 13 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe.
10. Reklamacja przekazana do BGK jest rozpatrywana w sposób zapewniający wydanie obiektywnego rozstrzygnięcia.
11. Odpowiedź na reklamację przesyłana jest do Kredytobiorcy na piśmie za potwierdzeniem odbioru, na wskazany przez Kredytobiorcę adres do korespondencji albo jest przekazywana, na wniosek Kredytobiorcy, w formie wiadomości za pośrednictwem poczty elektronicznej.
12. Reklamacje niezawierające danych pozwalających na zidentyfikowanie wnoszącego reklamację BGK pozostawia bez rozpatrzenia.
13. W przypadku nieuwzględnienia reklamacji, Kredytobiorca będący:
 - 1) osobą fizyczną prowadzącą jednoosobową działalność gospodarczą (JDG), współnikiem spółki cywilnej, może:
 - a) złożyć w BGK odwołanie od stanowiska zawartego w odpowiedzi na reklamację. Odwołanie wnoszone jest w trybie i na zasadach obowiązujących Kredytobiorcę przy składaniu reklamacji w terminie 30 dni od dnia otrzymania odpowiedzi na reklamację. BGK rozpatruje odwołanie niezwłocznie. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie odwołania w wymienionym czasie, termin rozpatrzenia odwołania może zostać wydłużony do 60 dni od dnia wpływu odwołania do BGK. BGK informuje Kredytobiorcę pisemnie o przyczynach wydłużenia terminu rozpatrzenia odwołania oraz określa przewidywany termin jego rozpatrzenia,
 - b) skierować sprawę do Sądu Polubownego działającego przy Komisji Nadzoru Finansowego: www.knf.gov.pl; e-mail: sad.polubowny@knf.gov.pl; adres do korespondencji: ul. Piękna 20, skr. poczt. nr 419, 00-549 Warszawa,
 - c) wystąpić z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy przez Rzecznika Finansowego na zasadach określonych w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego, o Rzeczniku Finansowym i o Funduszu Edukacji Finansowej,
 - d) wystąpić o wszczęcie postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporu. Podmiotem uprawnionym do prowadzenia takich postępowań jest Rzecznik Finansowy (www.rf.gov.pl),
 - e) wystąpić z powództwem przeciwko BGK:

- do Sądu Okręgowego w Warszawie lub Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia. Zależy to od wartości przedmiotu sporu,
 - do sądu powszechnego właściwego miejscowo regionowi BGK na podstawie powszechnie obowiązującego prawa.
- 2) klientem instytucjonalnym, może:
- a) złożyć w BGK odwołanie od stanowiska zawartego w odpowiedzi na reklamację. Odwołanie wnoszone jest w trybie i na zasadach obowiązujących Kredytobiorcę przy składaniu reklamacji w terminie 30 dni od dnia otrzymania odpowiedzi na reklamację. BGK rozpatruje odwołanie niezwłocznie. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie odwołania w wymienionym czasie, termin rozpatrzenia odwołania może zostać wydłużony do 60 dni od dnia wpływu odwołania do BGK. BGK informuje Kredytobiorcę pisemnie o przyczynach wydłużenia terminu rozpatrzenia odwołania oraz określa przewidywany termin jego rozpatrzenia,
 - b) skierować sprawę do Sądu Polubownego działającego przy Komisji Nadzoru Finansowego: www.knf.gov.pl; e-mail: sad.polubowny@knf.gov.pl; adres do korespondencji: ul. Piękna 20, skr. poczt. nr 419, 00-549 Warszawa,
 - c) wystąpić z powództwem przeciwko BGK:
 - do Sądu Okręgowego w Warszawie lub Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia. Zależy to od wartości przedmiotu sporu,
 - do sądu powszechnego właściwego miejscowo regionowi BGK na podstawie powszechnie obowiązującego prawa.
14. Bank Gospodarstwa Krajowego podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
15. Procedura związana ze składaniem i trybem rozpatrywania reklamacji jest udostępniona również w formie komunikatu w siedzibie centrali BGK, w siedzibach regionów oraz na stronie internetowej BGK.

Opłaty prowizyjne

§ 5.

1. Z tytułu jednostkowej gwarancji spłaty kredytu udzielonej w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis BGK przysługuje opłata prowizyjna, płatna przez Kredytobiorcę z góry za okresy roczne, naliczona w przypadku kredytu:
 - 1) odnawialnego - od kwoty udzielonej gwarancji limitu kredytu;
 - 2) nieodnawialnego:
 - a) za pierwszy okres roczny gwarancji - od kwoty udzielonej gwarancji,
 - b) za kolejny okres roczny gwarancji – od kwoty gwarancji aktualnej w następnym dniu po upływie poprzedniego rocznego okresu gwarancji.
2. Stawka opłaty prowizyjnej za okres roczny gwarancji wynosi:
 - 1) 0,5% - dla kredytu obrotowego;
 - 2) 0,5% – dla kredytu inwestycyjnego.
3. Opłata prowizyjna, o której mowa w ust. 1 i 2, za pierwszy okres roczny gwarancji naliczana jest od daty udzielenia gwarancji, a za kolejne okresy - od pierwszego dnia po upływie poprzedniego rocznego okresu gwarancji, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. Jeśli okres gwarancji - dla naliczenia opłaty prowizyjnej - jest krótszy niż rok, opłata za ten okres naliczana jest za każdy rozpoczęty miesiąc obowiązywania gwarancji, w wysokości 1/12 opłaty rocznej wyliczonej zgodnie ze stawką, o której mowa w ust. 2.
5. Jeśli nastąpi zwiększenie kwoty gwarancji lub wydłużenie okresu obowiązywania gwarancji w związku ze zmianą umowy kredytu, o czym mowa w § 4 ust. 3, Bank Kredytujący zobowiązany jest naliczyć uzupełniającą opłatę prowizyjną należną za przedłużony okres obowiązywania gwarancji lub za zwiększenie kwoty gwarancji za okres od dnia jej zwiększenia.

6. Jeśli spłata kredytu objętego gwarancją, powodująca wygaśnięcie zobowiązania Kredytobiorcy wobec Banku Kredytującego, nastąpiła przed terminem, od którego naliczona byłaby opłata za kolejny okres obowiązywania gwarancji, BGK nie pobiera opłaty prowizyjnej za ten okres.
7. Opłaty prowizyjne należne od Kredytobiorcy z tytułu gwarancji Bank Kredytujący pobiera i przekazuje do BGK w terminie do 15 dnia roboczego miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym:
 - 1) rozpoczął się pierwszy lub kolejny okres roczny gwarancji, za który należna jest opłata;
 - 2) zawarto aneks w sprawie zwiększenia kwoty gwarancji lub przedłużenia okresu trwania gwarancji, o ile zwiększenie kwoty gwarancji lub przedłużenie okresu jej obowiązywania następuje w bieżącym okresie rocznym gwarancji.
8. Brak wpływu do BGK należnej opłaty prowizyjnej powoduje zaległość Kredytobiorcy wobec BGK.
9. Opłata prowizyjna należna BGK nie podlega zwrotowi.
10. W przypadku kredytu udzielonego w walucie obcej, kwota opłaty prowizyjnej wyliczana jest, z zastrzeżeniem powyższych ustępów, od kwoty gwarancji wyrażonej w złotych wynikającej z kwoty kredytu w walucie obcej przeliczonej na złote według kursu, o którym mowa w § 2 ust. 1.

Realizacja zobowiązań

§ 6.

1. BGK wykona zobowiązanie wynikające z gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis, po niewywiązaniu się przez Kredytobiorcę z obowiązku spłaty kredytu.
2. BGK wypłaci z tytułu gwarancji niespłaconą kwotę kredytu w części objętej gwarancją - i w przypadku kredytu w walucie obcej – nieprzekraczającą kwoty udzielonej gwarancji wyrażonej w złotych.
3. BGK wykona zobowiązanie z tytułu gwarancji spłaty kredytu, w terminie 15 dni roboczych od daty otrzymania z Banku Kredytującego kompletnie udokumentowanego wezwania do zapłaty z tytułu gwarancji.
4. Z chwilą dokonania wypłaty, o której mowa w ust. 2, BGK staje się wierzycielem Kredytobiorcy o zwrot kwoty wypłaconej tytułem gwarancji, co oznacza, że Kredytobiorca zobowiązany jest do zwrotu BGK kwoty wypłaconej przez BGK Bankowi Kredytującemu z tytułu gwarancji spłaty kredytu wraz z należnościami ubocznymi, w tym odsetkami od zadłużenia przeterminowanego oraz poniesionymi przez BGK kosztami, z zastrzeżeniem ust. 7 i 8.
5. Niezwłocznie po wykonaniu zobowiązania wynikającego z gwarancji spłaty kredytu BGK zawiadomi o tym fakcie Kredytobiorcę.
6. Od dnia wypłaty przez BGK kwoty, o której mowa w ust. 2, kwota ta jest traktowana jako zadłużenie przeterminowane. Za każdy dzień utrzymywania się zadłużenia przeterminowanego naliczane będą odsetki w wysokości aktualnie obowiązujących maksymalnych odsetek za opóźnienie, o których mowa w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny.
7. W celu dochodzenia wierzytelności BGK może dokonać jej przelewu na inny podmiot, w szczególności na Bank Kredytujący.
8. BGK, dokonując na wezwanie Banku Kredytującego wypłaty z gwarancji i spłacając w ten sposób w części Bank Kredytujący, wstępuje w prawa zaspokojonego wierzyciela do wysokości dokonanej zapłaty (zgodnie z art. 47a ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, w tym w prawa do zabezpieczeń. Po wypłacie z gwarancji, BGK podejmie działania prawem przewidziane w celu ujawnienia przejścia zabezpieczeń.
9. Bank Kredytujący i BGK dokonują rozliczenia kwot zwindykowanych w ramach dochodzenia roszczeń z tytułu kredytu i wypłaconej gwarancji zgodnie z Obwieszczeniem Komisji w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy państwa w formie gwarancji, tj.

z zachowaniem proporcji, w jakiej kredyt objęty był gwarancją, w celu proporcjonalnego pomniejszenia strat Banku Kredytującego i BGK.

Określenia i skróty

§ 7.

Określenia i skróty oznaczają:

- 1) **Bank Kredytujący** – bank udzielający kredytów, z którym BGK zawarł Umowę;
- 2) **BGK** – Bank Gospodarstwa Krajowego;
- 3) **BIK** – Biuro Informacji Kredytowej S.A. gromadzące dane klientów banków, utworzone przez banki i Związek Banków Polskich na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe;
- 4) **dzień roboczy** – dzień nie będący - zgodnie z ustawą z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy - dniem wolnym od pracy, jak również sobotą;
- 5) **kredyt** – kredyt obrotowy (w tym wykorzystywany za pomocą karty kredytowej) udzielony w złotych lub w walucie obcej przez Bank Kredytujący z przeznaczeniem na bieżące finansowanie działalności gospodarczej albo na cele rozwojowe (nie wykluczając przeznaczenia takiego kredytu na spłatę innego kredytu obrotowego lub spłatę kredytu inwestycyjnego) lub kredyt inwestycyjny udzielony w złotych lub w walucie obcej przez Bank Kredytujący, przy czym pod pojęciem tym należy rozumieć także pożyczkę, o ile jest ona udzielana na zasadach tożsamyh, w tym w zakresie oceny zdolności do spłaty zobowiązań, z zasadami stosowanymi przez Bank Kredytujący przy udzielaniu kredytów na te same cele, a umowa pożyczki posiada wszystkie istotne cechy umowy kredytu, o których mowa w art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe;
- 6) **kredyt inwestycyjny** – udzielany przez Bank Kredytujący na finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą albo na spłatę zadłużenia z tytułu innego kredytu/kredytów inwestycyjnych;
- 7) **jeden przedsiębiorca** – wszyscy przedsiębiorcy, w tym Kredytobiorca, którzy pozostają w co najmniej jednym z następujących stosunków:
 - a) przedsiębiorca posiada w drugim przedsiębiorcy większość praw głosu akcjonariuszy lub wspólników,
 - b) przedsiębiorca ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innego przedsiębiorcy,
 - c) przedsiębiorca ma prawo wywierać dominujący wpływ na innego przedsiębiorcę zgodnie z umową zawartą z tym przedsiębiorcą lub postanowieniami w jej akcie założycielskim lub umowie spółki,
 - d) przedsiębiorca, który jest akcjonariuszem lub wspólnikiem w innym przedsiębiorcy, samodzielnie kontroluje, zgodnie z porozumieniem z innymi akcjonariuszami lub wspólnikami tego przedsiębiorcy, większość praw głosu akcjonariuszy lub wspólników tego przedsiębiorcy.Przedsiębiorcy pozostający w jakimkolwiek ze stosunków, o których mowa powyżej, poprzez co najmniej jednego innego przedsiębiorcę również są uznawani za jednego przedsiębiorcę;
- 8) **kredyt odnawialny** – kredyt charakteryzujący się tym, że każda jego spłata powoduje jego odnowienie i możliwość wielokrotnego wykorzystania w ramach limitu kredytowego;
- 9) **kredyt nieodnawialny** – kredyt nie posiadający cech kredytu odnawialnego, tj. kredyt charakteryzujący się tym, że każda jego spłata nie powoduje jego odnowienia i możliwości ponownego wykorzystania kwoty kredytu;
- 10) **Kredytobiorca** – przedsiębiorca należący do kategorii MŚP, będący rezydentem, korzystający z kredytu udzielonego przez Bank Kredytujący, zabezpieczonego gwarancją przez BGK w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis; w przypadku spółki cywilnej Kredytobiorcą są wspólnicy tej spółki;

- 11) **linia wielocelowa/wieloproduktowa** – kredyt obrotowy (odnawialny lub nieodnawialny) udzielony w postaci linii kredytowej, w ramach której dopuszczalne jest wykorzystanie środków z kredytu także w formie następujących instrumentów - faktoringu odwrotnego, akredytywy dokumentowej, gwarancji bankowej lub dyskonta weksli;
- 12) **mały przedsiębiorca** – przedsiębiorca zatrudniający mniej niż 50 pracowników, którego roczny obrót lub całkowity bilans roczny nie przekracza 10 milionów EUR, co określono w sposób wskazany w załączniku I do rozporządzenia;
- 13) **mikroprzedsiębiorca** – przedsiębiorca zatrudniający mniej niż 10 pracowników, którego roczny obrót lub całkowity bilans roczny nie przekracza 2 milionów EUR, co określono w sposób wskazany w załączniku I do rozporządzenia;
- 14) **MSSF9** – Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 9 „Instrumenty finansowe”, wprowadzony rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/2067 z dnia 22 listopada 2016 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmującym określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej 9;
- 15) **MŚP** – mikroprzedsiębiorca, mały lub średni przedsiębiorca;
- 16) **okres kredytu** – okres od daty zawarcia umowy kredytu do terminu całkowitej spłaty kredytu wraz z odsetkami, określony w umowie kredytu;
- 17) **pomoc de minimis** – inna niż pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, pomoc spełniająca przesłanki określone we właściwych przepisach prawa Unii Europejskiej dotyczących pomocy de minimis innej niż pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, nieprzekraczająca w okresie minionych trzech lat dla jednego przedsiębiorcy pułapu 300 000 EUR;
- 18) **portfelowa linia gwarancyjna de minimis** – zbiór udzielonych przez BGK na podstawie Umowy jednostkowych gwarancji spłaty kredytów udzielonych przez Bank Kredytujący;
- 19) **produkty rolne** – produkty wymienione w załączniku I do Traktatu, z wyjątkiem produktów rybołówstwa i akwakultury objętych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniającym rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000;
- 20) **produkty rybołówstwa i akwakultury** – produkty określone w art. 5 lit. a i b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniającego rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000;
- 21) **produkcja podstawowa produktów rolnych** – wytwarzanie płodów ziemi i produktów pochodzących z chowu zwierząt, wymienionych w załączniku I do Traktatu, bez poddawania ich jakimkolwiek dalszym czynnościom zmieniającym właściwości tych produktów;
- 22) **produkcja podstawowa produktów rybołówstwa i akwakultury** – wszelkie czynności związane z połowami, hodowlą lub uprawą organizmów wodnych, a także czynności wykonywane w gospodarstwie lub na pokładzie, niezbędne, aby przygotować zwierzę lub roślinę do pierwszej sprzedaży, w tym cięcie, filetowanie lub zamrażanie, oraz pierwsza sprzedaż odsprzedawcom lub przetwórcom;
- 23) **przetwarzanie i wprowadzanie do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury** – wszelkie czynności, takie jak składowanie, przetwarzanie i przekształcanie, przeprowadzane od chwili wyładunku lub, w przypadku akwakultury, zbioru, które skutkują powstaniem produktu przetworzonego, a także jego dystrybucję;
- 24) **przetwarzanie produktów rolnych** – czynności wykonywane na produkcie rolnym, w wyniku których powstaje produkt będący również produktem rolnym, z wyjątkiem

czynności wykonywanych w gospodarstwach, niezbędnych do przygotowania produktów zwierzęcych lub roślinnych do pierwszej sprzedaży;

- 25) **reklamacja** – wystąpienie Kredytobiorcy kierowane do BGK, zawierające zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez BGK;
- 26) **Rekomendacja R** – rekomendacja Komisji Nadzoru Finansowego dotycząca zasad klasyfikacji ekspozycji kredytowych, szacowania i ujmowania oczekiwanych strat kredytowych oraz zarządzania ryzykiem kredytowym;
- 27) **rezydent** – osoba fizyczna mająca miejsce zamieszkania w kraju oraz osoba prawna mająca siedzibę w kraju, a także inny podmiot mający siedzibę w kraju, posiadający zdolność zaciągania zobowiązań i nabywania praw we własnym imieniu; rezydentami są również znajdujące się w kraju oddziały, przedstawicielstwa i przedsiębiorstwa utworzone przez nierezydentów. Rezydenta będącego osobą fizyczną, wykonującego za granicą działalność gospodarczą, traktuje się w zakresie czynności związanych z tą działalnością jak nierezydenta. Nierezydenta będącego osobą fizyczną, wykonującego w kraju działalność gospodarczą, traktuje się z zakresie czynności związanych z tą działalnością jak rezydenta (ustawa z dnia 27 lipca 2002 r. Prawo dewizowe);
- 28) **rozporządzenie** – rozporządzenie Komisji Europejskiej (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu;
- 29) **system BR** – Bankowy Rejestr Niesolidnych Klientów (System Bankowy Rejestr), którego administratorem danych jest Związek Banków Polskich;
- 30) **średni przedsiębiorca** – przedsiębiorca zatrudniający mniej niż 250 pracowników, którego roczny obrót nie przekracza 50 milionów EUR, lub całkowity bilans roczny nie przekracza 43 milionów EUR, co określono w sposób wskazany w załączniku I do rozporządzenia;
- 31) **Umowa** – umowa portfelowej linii gwarancyjnej de minimis zawarta pomiędzy BGK a Bankiem Kredytującym;
- 32) **udzielenie kredytu** – zawarcie umowy kredytu albo aneksu do umowy kredytu w sprawie udostępnienia limitu kredytu na kolejny okres lub w sprawie podwyższenia kwoty kredytu (limitu kredytu) w danym okresie kredytu;
- 33) **Wniosek** – wniosek Kredytobiorcy o udzielenie gwarancji spłaty kredytu w ramach portfelowej linii gwarancyjnej de minimis wraz z załącznikiem, będący jednocześnie wnioskiem o udzielenie pomocy de minimis;
- 34) **wprowadzanie do obrotu produktów rolnych** – oznacza posiadanie lub wystawianie produktu rolnego w celu sprzedaży, oferowanie go na sprzedaż, dostawę lub każdy inny sposób wprowadzania produktu na rynek, z wyjątkiem jego pierwszej sprzedaży przez producenta surowców na rzecz podmiotów zajmujących się odsprzedażą lub przetwórstwem i czynności przygotowujących produkt do takiej pierwszej sprzedaży; sprzedaż produktu przez producenta surowców konsumentowi końcowemu uznaje się za wprowadzanie produktów rolnych do obrotu, jeśli następuje w odpowiednio wydzielonym do tego celu miejscu;
- 35) **zdolność kredytowa** – zdolność do spłaty kredytu wraz z odsetkami, w terminach wskazanych w umowie kredytu, określana przez Bank Kredytujący zgodnie z obowiązującymi w tym Banku przepisami dotyczącymi oceny zdolności kredytowej Kredytobiorcy, takimi jak stosowane do pozostałych kredytów tego Banku dla MŚP.